

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΘΕΜΑ: «ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ»

ΤΙΤΛΟΣ: «Τα δοντάκια μου φροντίζω και χαμόγελα χαρίζω»

Η Αγωγή Υγείας είναι μια καινοτόμος δράση, η οποία στοχεύει στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, στην απόκτηση γνώσεων σχετικά με την υγεία και την ασθένεια, το σώμα και τις λειτουργίες του, έχοντας επίγνωση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και πολιτικών παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία (W.H.O, 1986). Πρόσφορη μέθοδος για την υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων είναι η μέθοδος Project (Σχέδια Εργασίας) που πραγματικά προσφέρει πολλές δυνατότητες για ενεργητική συμμετοχή των μαθητών και βιωματική μάθηση.

Η μέθοδος αυτή είναι καθαρά μαθητοκεντρική και θέλει τον εκπαιδευτικό σε ρόλο «συντονιστή και συνεργάτη». (Χρυσυφίδης, 2003). Ανάμεσα στα θέματα που προσφέρονται για ανάπτυξη προγραμμάτων Αγωγής Υγείας είναι και η «Στοματική Υγιεινή». Θέμα το οποίο επιλέξαμε να εφαρμόσουμε με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας ειδικής αγωγής, στηριζόμενοι στα πορίσματα της ψυχολογίας τα οποία υποστηρίζουν ότι η παιδική ηλικία είναι η ηλικία κατά την οποία οι συνήθειες εγκαθίστανται, δηλαδή «εγγράφονται στη συνείδησή μας» (Γιαννίκου-Ρώτα, 2004). Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε την τρέχουσα σχολική χρονιά 2023-2024 στο 1ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Κέρκυρας.

ΣΤΟΧΟΙ

1. Να γνωρίσουν την ανατομία της στοματικής κοιλότητας.
2. Να παρατηρήσουν τη μορφολογία των δοντιών και να συσχετίσουν τον τρόπο με τη λειτουργία της μάσησης και της πέψης (σωστό μάσημα, καλύτερη πέψη).
3. Να αντιληφθούν οι μαθητές τη σημασία της καλής στοματικής υγιεινής.
4. Να κατανοήσουν τους τρόπους πρόληψης (σωστό βούρτσισμα, συχνός οδοντικός έλεγχος, υγιεινή διατροφή) και πως την επηρεάζουν.
5. Να εξοικειωθούν με τις πρακτικές του επαγγέλματος του οδοντιάτρου.
6. Να αποκτήσουν σωστές διατροφικές συνήθειες που συμβάλλουν στη διατήρηση της στοματικής υγείας.
7. Να ενημερωθούν οι γονείς και να συμβάλλουν στην απόκτηση υγιεινών συνηθειών και κανόνων στοματικής υγιεινής.

Η μέθοδος που εφαρμόσαμε είναι η Βιωματική Επικοινωνιακή μάθηση (Project)

Η βιωματική προσέγγιση επικεντρώνεται στην εμπειρική μάθηση και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσω της έμμεσης εμπειρίας και της ανακάλυψης. Στην περίπτωση της στοματικής υγιεινής, οι στόχοι της βιωματικής προσέγγισης περιλαμβάνουν:

1. **Ανάπτυξη Συναισθηματικής Σύνδεσης:** Επιδίωξη να δημιουργηθεί μια στενή συναισθηματική σύνδεση με τη στοματική υγιεινή, έτσι ώστε τα παιδιά να αντιλαμβάνονται τη σημασία της για την υγεία τους.

2. Ενθάρρυνση Ενεργού Συμμετοχής: Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των παιδιών σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τη στοματική υγιεινή, όπως το βούρτσισμα των δοντιών, έτσι ώστε να αναπτύξουν δεξιότητες και αυτοπεποίθηση.

3. Εμπλοκή με Παιγνίδια και Δραστηριότητες: Χρήση παιγνίων και δραστηριοτήτων που προάγουν την εκμάθηση και την κατανόηση της στοματικής υγιεινής μέσα από πρακτικές εμπειρίες.

4. Ενίσχυση Αυτονομίας: Προαγωγή της ανεξαρτησίας και της αυτονομίας των παιδιών στη φροντίδα τους, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις για τη στοματική τους υγιεινή.

5. Ανάπτυξη Θετικών Στάσεων: Προώθηση θετικών στάσεων και συμπεριφορών απέναντι στη στοματική υγιεινή, ενθαρρύνοντας τα παιδιά να αναπτύξουν φυσιολογικές συνήθειες φροντίδας.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Διαχωρίζουμε το πρόγραμμα σε πέντε φάσεις με βάση τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε. Κάθε φάση έχει συγκεκριμένους στόχους και δραστηριότητες που συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη εκπαίδευση των παιδιών σχετικά με τη στοματική υγιεινή και την επίσκεψη στον παιδοδοντίατρο.

Φάση 1: Εξοικείωση

Σκοπός: Εισαγωγή του θέματος της στοματικής υγιεινής με επίσκεψη στην παιδοδοντίατρο και εξοικείωση των παιδιών με το περιβάλλον και τις πρακτικές της παιδοδοντιατρικής.

Δραστηριότητες:

- Συζήτηση μέσα από εικονόλεξα, βιβλία και κατασκευές για τη σημασία της στοματικής υγιεινής.
- Εισαγωγή σε ρόλο παιχνιδιού ως ασθενείς που επισκέπτονται την παιδοδοντίατρο.

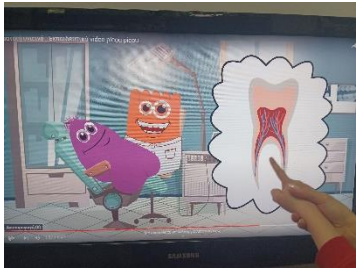
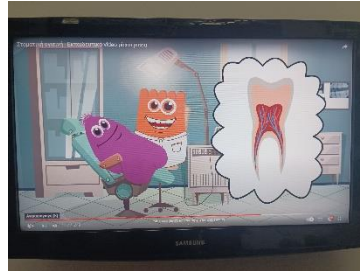

Φάση 2: Επισκόπηση

Σκοπός: Παρουσίαση της διαδικασίας της επίσκεψης στην παιδοδοντίατρο και των βασικών βημάτων.

Δραστηριότητες:

- Παρουσίαση φωτογραφιών και βίντεο από μια επίσκεψη στην παιδοδοντίατρο.
- Συζήτηση για τα διάφορα μέρη του ιατρείου της παιδοδοντίατρος και τις λειτουργίες τους.

Φάση 3: Επεξήγηση

Σκοπός: Κατανόηση των βασικών αρχών της στοματικής υγιεινής και των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσουν για να διατηρήσουν την υγεία των δοντιών τους.

Δραστηριότητες:

- Διαδραστική παρουσίαση με χρήση εικόνων και παιχνιδιών που δείχνουν το βούρτσισμα των δοντιών και τις σωστές διατροφικές συνήθειες για καλή στοματική υγεία.
- Συζήτηση για τη σημασία της επίσκεψης στην παιδοδοντίατρο και τα οφέλη της.

Φάση 4: Εμπλουτισμός

Σκοπός: Εμβάθυνση των γνώσεων και των δεξιοτήτων μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων.

Δραστηριότητες:

- Παιχνίδι ρόλων με προσομοίωση μιας επίσκεψης στην παιδοδοντίατρο.
- Ασκήσεις μοντελοποίησης του σωστού τρόπου βουρτσίσματος των δοντιών.
- Πραγματοποίηση της οργανωμένης επίσκεψης των παιδιών στην παιδοδοντίατρο.

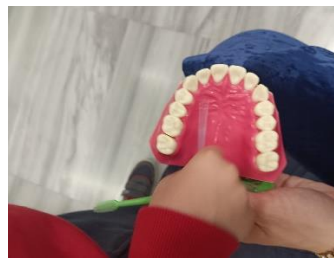

Φάση 5: Εκτίμηση

Σκοπός: Αξιολόγηση της κατανόησης και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στην παιδοδοντίατρο.

Δραστηριότητες:

- Συζήτηση με νεύματα με τα παιδιά για τις εντυπώσεις τους και τα πράγματα που έμαθαν.
- Απονομή του Βραβείου Υπόσχεσης στα παιδιά από την παιδοδοντίατρο, κυρία Ουρανία.
- Αξιολόγηση των παιδιών μέσω παιχνιδιών ή άλλων δραστηριοτήτων που επικεντρώνονται στην επίσκεψη στην παιδοδοντίατρο.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

1. Εικαστικές Δραστηριότητες: Ζωγραφίσαμε μια μεγάλη εικόνα ενός χαμογελαστού προσώπου και ζητήσαμε από τα παιδιά να βάλουν δόντια με ένα άσπρο χρώμα. Συζητήσαμε μαζί τους τη σημασία του βουρτσίσματος των δοντιών για ένα υγιές χαμόγελο.

2. Παιχνίδια Ρόλων: Διασκεδάσαμε παίζοντας "γιατρός και ασθενής". Ένα παιδί ήταν η παιδοδοντίατρος και τα υπόλοιπα παιδιά ήταν οι ασθενείς που έπρεπε να βουρτσίσουν τα δόντια τους.

3. Δραστηριότητες Χρήσης Κούκλων: Χρησιμοποιήσαμε κούκλες και παιχνίδια με δόντια για να δείξουμε στα παιδιά πώς να βουρτσίζουν τα δόντια τους. Αφήσαμε τα παιδιά να προσποιηθούν ότι βουρτσίζουν τα δόντια στις κούκλες τους.

4. Δραστηριότητες Αίσθησης: Δημιουργήσαμε ένα κουτί με αντικείμενα που σχετίζονται με τη στοματική υγιεινή, όπως οδοντόκρεμες, οδοντόβουρτσες και οδοντικό νήμα. Τα παιδιά άγγιξαν και εξερεύνησαν τα αντικείμενα και συζήτησαν για το πώς χρησιμοποιούνται.

5. Εκπαιδευτικές εφαρμογές (ψηφιακά παιχνίδια) προσχολικής ηλικίας:

- <https://wordwall.net/el/resource/10762984/%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%85%CE%B3%CE%B9%CE%B5%CE%B9%CE%BD%CE%AE>
- <https://wordwall.net/el/resource/13757026/%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%85%CE%B3%CE%B9%CE%B5%CE%B9%CE%BD%CE%AE>

6. Μουσική και Τραγούδι: Συνθέσαμε ένα τραγούδι σχετικό με το βούρτσισμα των δοντιών και τον καλό στοματικό καθαρισμό. Χρησιμοποιήθηκαν μουσικά όργανα και χορευτικές κινήσεις για να γίνει το τραγούδι πιο ενδιαφέρον και απολαυστικό για τα παιδιά. Το τραγούδι τραγούδησε η Νηπιαγωγός με συνοδεία μουσικών οργάνων από την ολομέλεια της τάξης:

«Τα δοντάκια μου βουρτσίζω,

να είναι πάντα καθαρά.

Την τερηδόνα εγώ δεν θέλω

να έχω συντροφιά.

Οδοντόβουρτσα κι οδοντόκρεμα

φίλοι μου καλοί.

Με τη βοήθειά τους έχω

πάντα δόντια υγιή.»

Το τραγούδι συνοδεύεται από κίνηση των χεριών για να δείξει το βούρτσισμα των δοντιών και τον καλό στοματικό καθαρισμό. Με τη συνδυασμένη χρήση μουσικής και κινήσεων, τα παιδιά μαθαίνουν με διασκεδαστικό τρόπο τη σημασία της στοματικής υγιεινής μέσα από μιμητικές κινήσεις που εκφράζουν τον ενθουσιασμό τους για τη στοματική υγιεινή.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση της επίσκεψης στην παιδοδοντίατρο περιλαμβάνει:

1. Παρατηρήσεις της Εκπαιδευτικού: Η Νηπιαγωγός παρατηρεί τη συμπεριφορά και τις αντιδράσεις των παιδιών κατά τη διάρκεια της επίσκεψης και καταγράφει την ενεργό συμμετοχή και το ενδιαφέρον τους.

2. Συνομιλία με τα Παιδιά: Μετά την επίσκεψη, η εκπαιδευτικός συζητάει με τα παιδιά για τις εντυπώσεις τους, τα πράγματα που έμαθαν και τα συναισθήματά τους σχετικά με την εμπειρία της επίσκεψης στο φιλόξενο παιδοδοντιατρείο της.

3. Διαδραστικές Δραστηριότητες: Η Νηπιαγωγός οργανώνει διαδραστικές δραστηριότητες και εκπαιδευτικές εφαρμογές που σχετίζονται με την επίσκεψη στην παιδοδοντίατρο, όπως ζωγραφική και ρόλοι παιχνιδιού, προκειμένου να αξιολογηθεί η κατανόηση των παιδιών, εφόσον στην αλληλεπίδρασή τους, λείπει ο προφορικός λόγος, που αντικαθίσταται από νεύματα.

Εκπαιδευτικές Εφαρμογές:

- <https://wordwall.net/el/resource/68144964/%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%85%CE%B3%CE%B9%CE%B5%CE%B9%CE%BD%CE%AE>
- <https://wordwall.net/el/resource/7808452/%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%85%CE%B3%CE%B9%CE%B5%CE%B9%CE%BD%CE%AE-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%BD%CE%B7%CF%80%CE%B9%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF>

4. Ανταλλαγή Εμπειριών: Η δασκάλα συνεργάζεται με την παιδοδοντίατρο και λαμβάνει ανατροφοδότηση σχετικά με τις επιδόσεις και τη συμπεριφορά των παιδιών κατά την επίσκεψή τους στο οδοντιατρείο τους μέσα από το **Βραβείο της Υπόσχεσης** «να φροντίζουν να βουρτσίζουν πρωί και βράδυ τα δοντάκια τους για να έχουν λαμπερό και υγιές χαμόγελο».

Υπεύθυνοι Υλοποίησης Προγράμματος Αγωγής Υγείας:

- Καμήλαλη Μαρία Αγάπη Ειδική Παιδαγωγός ΠΕ60ΕΑΕ
- Σκεπετάρη Μαρία Φυσικοθεραπεύτρια ΠΕ28
- Μέριανου Σπυριδούλα ΕΒΠ ΔΕ01
- Αυγερίνου Αλεξάνδρα Σχολική Νοσηλεύτρια ΠΕ25